

Faktablad

MSB Forskning

Publ.nr MSB2015 – juni 2022

Vad händer med vårdens prioriteringar i kris eller krig?

Eftersom vårdens resurser är begränsade är prioriteringar oundvikliga. Beslut om prioriteringar ska vara grundade på etiska principer. Sådana principer är normalt sett tänkta att användas i ett förhållandevis välfungerande hälso- och sjukvårdssystem. Men vad händer i en situation av långvariga samhällsstörningar och krig?

Detta tvååriga projekt tar sin utgångspunkt i den etiska diskussionen om vilka principer som bör styra prioriteringar av vårdens begränsade resurser. Det övergripande syftet är att relatera kunskapen om prioriteringar till en situation av långvarig samhällsstörning och krig.

En rad instanser på både nationell och regional nivå behöver fatta beslut om vilka vårdinsatser som ska prioriteras. Men också vilka vårdinsatser som inte ska prioriteras. Detta är svåra beslut men som behöver fattas. Att förbereda samhället inför kommande utmaningar kräver transparenta och väl övervägda prioriteringsbeslut.

Projekttitel

Från knapphet till extrem knapphet – väl genomtänkta prioriteringar i händelse av kris och krig

Ansvarig forskare

Erik Gustavsson, PhD

Avdelningen för filosofi och tillämpad etik, Institutionen för kultur och samhälle; Prioriteringscentrum, Institutionen för hälsa, medicin och vård, Linköpings Universitet.

erik.gustavsson@liu.se

013-28 22 19

Projektid

juli 2021 - juli 2023

Kontakta oss:
Tel: 0771-240 240
registrator@msb.se
www.msb.se

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Projektet utgör både ett vetenskapligt bidrag inom den prioriteringsetiska diskussionen och en grund för mer konkret vägledning för beslutsfattare på olika nivåer i samhällskritisk verksamhet.

Projektets första del undersöker om det går att klarlägga en skillnad mellan principer som anses rimliga i en vardag och en situation av kris och krig. Kartläggningen genomgår sedan en etisk analys.

Del två utgör en mer explorativ fas där begreppet kontinuitetshantering analyseras och förs samman med kunskapen om prioriteringar inom vården. De båda diskussionerna har hittills i stor utsträckning pågått oberoende av varandra. Förhoppningen är därmed att de två ska kunna korsbefruktas och generera ny kunskap av relevans för båda fälten.

Etiska principer för prioriteringar

Etiska principer har beslutats av riksdagen. Den etiska plattformen är formulerad i prioriteringsutredningen och antagen av riksdagen (Prop. 96/97). Den utgörs av tre etiska principer i hierarkisk ordning;

- Människovärdesprincipen
- Behovs-och solidaritetsprincipen
- Kostnadseffektivitetsprincipen